

Brak jest podstaw do odczytywania pojęcia "dochodu", jakim posługuje się ustawa o pomocy społecznej, przez pryzmat przepisów innych ustaw, w szczególności ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Zakres tego pojęcia w rozumieniu wymienionych regulacji prawnych nie jest tożsamy, a oba te akty prawne nie pozostają ze sobą wzajemnie powiązane. Ustawa o pomocy społecznej stanowi regulację kompleksową i zupełną w odniesieniu do rodzajów, form oraz trybu udzielania pomocy społecznej. Z uwagi na cele jakim mają służyć instytucje prawne uregulowane w tej ustawie wprowadza ona autonomiczny, niezależny od regulacji podatkowych sposób obliczania dochodu i nie odsyła w tym zakresie do uregulowań zawartych w innych aktach prawnych, zwłaszcza w ustawach z zakresu prawa podatkowego. Przychód, o którym mowa w art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej, nie jest przychodem w znaczeniu podatkowym, jaki po odliczeniu kosztów jego uzyskania, stanowi dochód do opodatkowania. Jest on przysporzeniem, które po pomniejszeniu o obciążenia wyliczone w art. 8 ust. 3 ustawy, ma wpływ na kryterium dochodowe będące przesłanką przyznania prawa do świadczeń z pomocy społecznej, czy determinujące wysokość opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej. W konsekwencji zwolnienie określonego przychodu od podatku dochodowego od osób fizycznych nie oznacza, że przychód ten nie podlega zaliczeniu na poczet dochodu na gruncie ustawy o pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej, na dochód składa się każdy przychód, bez względu na tytuł i źródło jego uzyskania, pomniejszony jedynie o wskazane w tym przepisie obciążenia. W zamiarze ustawodawcy takie szerokie ujęcie pojęcia przychodu ma na celu ocenę sytuacji dochodowej beneficjentów pomocy społecznej przez pryzmat wszelkich wpływów pieniężnych uzyskanych przez nich w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku (a w przypadku dochodu jednorazowego, o którym mowa w ust. 11 - w ciągu 12 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku), niezależnie do tego, na jakiej podstawie i skąd one pochodzą, z wyłączeniem wpływów wynikających z tytułów i źródeł wymienionych enumeratywnie w art. 8 ust. 4 ustawy, do których nie zaliczono kwoty uzyskanej ze sprzedaży lokalu mieszkalnego.

Katalog wyłączeń zawarty w ostatnim ze wskazanych przepisów ma charakter zamknięty co oznacza, że niewymienione w nim przychody należy uwzględnić przy wyliczaniu dochodu, stanowiącego kryterium uwzględniane przy przyznawaniu świadczeń z pomocy społecznej. Dochodem jednorazowym, rozliczanym w sposób określony art. 8 ust. 11 ustawy, może być dochód uzyskany ze sprzedaży składników majątku strony (nieruchomości, rzeczy ruchomych), podziału tego majątku, czy pochodzący ze spadkobrania, darowizny etc. Wobec tego suma pieniężna uzyskana przez skarżącą ze sprzedaży mieszkania w części, w jakiej nie została wydatkowana na zakup nowego mieszkania, niewątpliwie należy przysporzeń, o których mowa w analizowanych przepisach ustawy, stanowiąc wartość dodaną do majątku strony.

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 7 lutego 2025 r., sygn. I OSK 380/24

Źródło: CBOSA